

ΥΠΑΡΧΕΙ ΖΩΗ ΜΕΤΑ ΤΑ 100; ΚΙ ΟΜΩΣ ΥΠΑΡΧΕΙ!

Η Κυρά του Αργαλειού

Η Ιωάννα Πρωίου αποδεικνύει πως αν «έχεις δουλειά να κάνεις», προλαβαίνεις ακόμα και τον θάνατο

Της **Νόρας Ράλλη**
Φωτ: **Λένα Βλασταρά**

Ας ξεχάσουμε την εικόνα κι ας συγκεντρωθούμε μόνο στη φωνή: την ακούμε να διηγείται, σε εξαιρετικά ελληνικά, ιστορίες ζωντανές, να γελάει με τα όσα λέει αλλά και με τα πειράγματά μας. Αποφεύγει τον διδακτισμό, μοιράζει απλόχερα ευχές και είναι πρόθυμη να αποκαλύψει όλα της τα μυστικά. Μυστικά ζωής ή καλύτερα, μακροζωίας. Δεν μπερδεύεται, δεν χάνει τον ειρμό των σκέψεών της, δεν διακόπτει, δεν μονοπωλεί τη συζήτηση. Αν τώρα βάλουμε στο ηχητικό και την εικόνα, δεν πιστεύουμε στα μάτια μας. Μια γυναίκα περιποιημένη, εξαιρετικά καλά στην υγεία της, που τρέχει (στην κυριολεξία, κι ας χρησιμοποιεί βοήθημα) για να φτάσει στον αργαλειό της, που σκαρφάζει (και πάλι στην κυριολεξία) για να κάτσει επάνω του και που όλα αυτά τα κάνει για πάνω από 100 χρόνια. Η Ιωάννα Πρωίου είναι 106 ετών, ξακουστή υφάντρα και Ικαριώτισσα. Τον χειμώνα μένει με την οικογένειά της στην Αθήνα και το καλοκαίρι είναι στην Ικαρία... Όταν ξεπεράσεις το πρώτο σοκ της απίστευτης αυτής εικόνας, θέλεις να κάνεις τα πάντα για να γίνετε φίλες. Και πώς να μη θες, όταν σε αποστομώνει λέγοντας: «Ερχονται να με δουν απ' όλο τον κόσμο για να μάθουν γιατί ζω ακόμη». «Και λοιπόν;». «Και με χαζομεράνε, πουλάκι μου!».

Η Ιωάννα Πρωίου Δημητριάδου γεννήθηκε στις Ράχες Ικαρίας, το 1911 (θυμίζουμε ότι οι Τούρκοι από το νησί έφυγαν έναν χρόνο μετά). Ήταν το 12ο μεταξύ δεκατριών παιδιών. Η μητέρα της, Ευθυμία, γεννημένη το 1870, ήταν από τις καλύτερες υφάντρες του νησιού. Καλύτερη μαθήτριά της ήταν η μικρή Ιωάννα. «Με μεγάλωσε η μητέρα μου κάτω από το αργαλειό. Είχε ένα σεντούκι ανοιχτό και μωρό που ήμουν με είχε απιθώσει στο ανοιχτό του καπάκι, που ήταν κοίλο. Με το ένα πόδι δούλευε στο αργαλειό και με το άλλο κούναγε εμένα. Εκεί με μεγάλωσε, μέσα στα χνούδια και τις κλωστές. Το πρώτο παιχνίδι που μου 'δωσε στα χέρια για να μην κλαίω, ήταν μια κλωστή από ένα χοντρό μάλλινο νήμα. Εγώ έπαιζα με την χοντρή κλωστή, τράβαγα τα νήματα και τόσο ξελογιάστηκα που ξέχασα το κλάμα και μπόρεσε η μάνα μου να κάνει τη δουλειά της. Εφτιαχνε παραγγελίες υφαντά και ζούσαμε. Τότε ο κόσμος ντυνόταν με υφαντά - από πανάκια για μωρά, μέχρι εσώρουχα. Υφάσματα ρολό φτιάχναμε - για σεντόνια μέχρι ρούχα. Παίρναμε το μαλλί των ζώων, το κλώθαμε, γινόταν μαλακό και το υφαίναμε. Φτιάχναμε σκεπάσματα, φορέματα, πετσέτες, κοστούμια. Τα πάντα. Ο,τι μπορείς να φανταστείς. Αργότερα, υφαίναμε λινομέταξα. Και ήταν υγιεινό, γιατί ανέπνεαν, δεν είχαν χημικά. Τώρα βγαίνουν τόσες μελέτες που λένε τι κακά υφάσματα κυκλοφορούν. Τα διαβάζω και λέω, να, γιατί να μην ξαναγυρίσουν τα κορίτσια να μάθουν αυτή την τέχνη;».

Παρατηρούμε πως δεν λέει «ο αργαλειός» αλλά «το αργαλειό». Του απευθύνεται σαν

Διηγείσαι μιας ζωής, δίπλα στον αργαλειό της

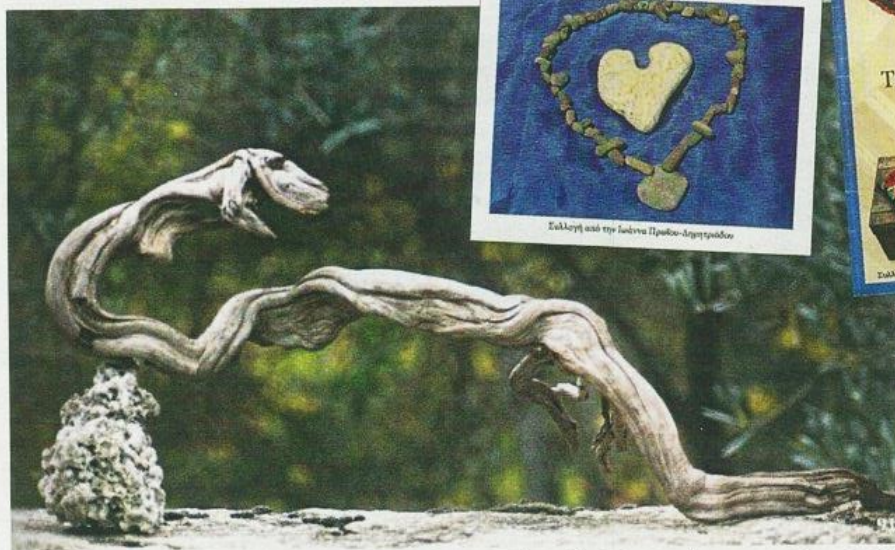
να είναι μικρό παιδί. Οπως ακριβώς είναι και η ίδια. «Μόλις ξεπετάχτηκα, ανέβηκα κι εγώ στο αργαλειό. Εκεί μεγάλωσα, εκεί ζυμώθηκα. Μια φορά στα κρυφά, μπήκα στο αργαλειό και έτρεμε η ψυχή μου μην μπει η μάνα μου και μου φωνάξει πως της χαλάω το στημόνι. Την περίμενα να έρθει με χτυποκάρδι. Να σου την κι έρχεται. Ρίχνω μια ματιά, να δω πώς με κοιτάζε. Και τη βλέπω χαμογελαστή! Και μου λέει "Ιωαννάκι, τα ποδαράκια σου είναι ακόμη κοντά. Να μεγα-

λώσεις λίγο και θα σε βάλω στο αργαλειό". Αυτό μου 'δωσε ζωή! Αντί να φάω ξύλο, μου 'δωσε θάρρος. Η μάνα μου η Ευθυμία ήταν ξακουστή υφάντρα. Και εμένα διάλεξε από τις κόρες της για τη συνέχειά της. Από τα 15 μου ήμουν επαγγελματίας υφάντρα».

Εκατό χρόνια μετά, η κ. Ιωάννα είναι γνωστή ως η Κυρά του Αργαλειού. Στο νησί της έχει μαθήτριες και έχει δώσει όλη της την περιουσία και την ενέργεια στο να μην

εκλείψει αυτή η τέχνη: «Αν και έχω δώσει τα πάντα για το αργαλειό, πλέον χρειάζομαι βοήθεια. Εχω διαθέσει όλους μου τους πόρους για να εφοδιάσω τα αργαλειά, για να παίρνω τις πρώτες ύλες να μαθαίνουν τα κορίτσια. Μίλησα και στον δήμαρχο Ικαρίας πως τόσα χρόνια είμαι εθελόντρια και πως ό,τι είχα τα ξόδεψα εκεί με ευχαρίστηση και ποτέ δεν σκέφτηκα να πάρω επιδότηση, αλλά πλέον χρειάζεται να βοηθήσουν και άλλοι. Ψάχναμε, για παράδειγμα, έναν χώρο για να μπουν τα τρία αργαλειά και να μπορούν να μαθαίνουν οι νεότεροι. Σκέφτηκα ένα εγκαταλελειμμένο δωμάτιο, που ήταν σκουπιδοτόπος, με σαβούρα, κοντά στο Δημοτικό σχολείο. Ο δήμαρχος βοήθησε, το καθαρίσαμε και το κάναμε το "Σπίτι του αργαλειού"».

Για την ίδια, η τέχνη του αργαλειού δεν είναι κάτι το «σπάνιο» ή το «παραδοσιακό» που γι' αυτό πρέπει να διατηρηθεί, αλλά κάτι το ζωογόνο που δίνει χαρά: «Είναι σημαντικό να παραμείνει ζωντανό το αργαλειό. Με ρωτάτε γιατί; Γιατί πέρασα τη γύμνια, τη φτώχεια, την πείνα και με έσωσε το αργαλειό μου. Με το αργαλειό μου μεγάλωσα τα παιδιά μου, με το αργαλειό μου έντυνα τον άντρα μου, το σπίτι μου. Με το αργαλειό μου, που τόσο το έχω αγαπήσει,

Γλυπτό που αναγνώρισε η ίδια στη φύση και το έσωσε από το τζάκι! Αναρωτιόμαστε, αν ήταν του ΑΓ Ουέι Ουέι, πόσο θα κοστολογούσαν; Στις μικρές φωτ. βιβλία της Ιωάννας Πρωίου

